

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ7 ΕΑΔΗΣΥ/ 2024

(άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, **24 Ιανουαρίου 2024**, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Αδάμ Καραγλάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη
Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση), εκτιμώμενης αξίας 261.096,85€ πλέον Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα 5 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης.

---

1. Με το αριθ. πρωτ. 413οικ/12.01.2024 (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 370/12.1.2024) έγγραφο – αίτημα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ζητεί την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση), εκτιμώμενης αξίας 261.096,85€ πλέον Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα 5 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).

I. Στο κρινόμενο αίτημα το αιτούν εκθέτει τα ακόλουθα:

2.1 Με την υπ' αριθ. 16063/2014 σύμβαση ανατέθηκε, μετά από σχετική διαγωνιστική διαδικασία, στην ένωση εταιρειών «Intrasoft International - Altec Integration AE - Quality&Reliability AE» η μελέτη, εγκατάσταση υποδομών ανάπτυξης λογισμικού και θέσης σε λειτουργία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση). Οι βασικοί στόχοι του έργου ήταν:

- Η ηλεκτρονικοποίηση της ροής ποινικής και πολιτικής διαδικασίας
- Η εισαγωγή ομογενοποιημένου πληροφοριακού περιβάλλοντος για τα ελληνικά δικαστήρια που είναι επιφορτισμένα με τις ποινικές και αστικές υποθέσεις.
- Η εξασφάλιση διαλειτουργικότητας με τα συστήματα άλλων φορέων του Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ΟΣΔΔΥ – ΠΠ κατά την Α' Φάση υποστηρίζει τις διαδικασίες στους δικαστικούς φορείς της Αθήνας, του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και της Χαλκίδας. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε και λειτουργεί ήδη η Διαδικτυακή πύλη www.solon.gov.gr, μέσω της οποίας παρέχεται στους χρήστες η δυνατότητα πληροφόρησης για τις εν εξελίξει δικαστικές υποθέσεις που τους αφορούν, αλλά και η δυνατότητα υποβολής και λήψης πλήθους δικαστικών εγγράφων και πιστοποιητικών, συμβάλλοντας στην αποφυγή αυτοπρόσωπης παρουσίας κοινού και δικηγόρων στις δικαστικές αρχές και προσφέροντας ένα σύγχρονο περιβάλλον λειτουργίας του δικαστικού συστήματος της χώρας.

Ο αρχικός συμβατικός χρόνος ολοκλήρωσης και θέσης σε λειτουργία του έργου ήταν δεκαπέντε (15) μήνες από τη σύναψη της σύμβασης στις 21/07/2014, αλλά μετά από τέσσερις διαδοχικές παρατάσεις, η ημερομηνία ολοκλήρωσης ορίστηκε στις 15/10/2018. Ακολούθως, με την αριθ. 11232/13-02-2019 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ανατέθηκε, σύμφωνα και με σχετικό δικαίωμα προαίρεσης της σύμβασης με αριθ. 16063/2014, στον ανάδοχο (ένωση εταιρειών «Intrasoft International - Altec Integration AE - Quality&Reliability AE») η συντήρηση του εξοπλισμού και του έτοιμου λογισμικού του έργου για τρία έτη από την ημερομηνία σύναψης της σχετικής σύμβασης στις 08/03/2019. Ο συμβατικός χρόνος έληξε στις 08/03/2022.

2.2 Στις 14.07.2021 υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου και της «Κοινωνία της Πληροφορίας ΜΑΕ» (ΚτΠ) προγραμματική σύμβαση για την εκτέλεση του έργου «Ψηφιακός Μετασχηματισμός Δικαστηρίων», το οποίο έχει ενταχθεί στη δράση «Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Τομέα Δικαιοσύνης» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης

και Ανθεκτικότητας (κωδ. ΟΠΣ ΤΑ 5162212) και αναθέτουσα αρχή την ΚτΠ ΜΑΕ. Στο άρθρο 1 της ως άνω προγραμματικής σύμβασης προβλεπόταν, ως επιμέρους δράση του έργου, η «Αναβάθμιση και Επέκταση Συστημάτων Πληροφορικής του Τομέα Δικαιοσύνης», η οποία, μεταξύ άλλων, περιλάμβανε και τις υπηρεσίες συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α΄Φάση). Στη συγκεκριμένη δράση εντάσσονταν και τα Υποσυστήματα:

- Ψηφιακή αναβάθμιση και Υπηρεσίες Συντήρησης του Ποινικού Μητρώου (www.ncris.gov.gr).
- Ολοκληρωμένο σύστημα για την εισαγωγή της ψηφιακής τεχνολογίας στις δικαιοδοτικές, στις ελεγκτικές και στις διοικητικές διαδικασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- Τεχνική Υποστήριξη Έργων.

Ακολούθως, και ενώ το Υπουργείο ανέμενε την προκήρυξη του νέου έργου που θα περιλάμβανε τη συντήρηση του εξοπλισμού και του έτοιμου λογισμικού των ως άνω συστημάτων, ενημερώθηκε από την ΚτΠ ΜΑΕ, στα τέλη του έτους 2021, ότι η παροχή υπηρεσιών συντήρησης των εν λειτουργία έργων, στα οποία εντάσσεται και το έργο «συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α΄Φάση)», δεν μπορούσε να ενταχθεί στην επικείμενη διαγωνιστική διαδικασία, καθόσον οι εν γένει δαπάνες συντήρησης δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το Υπουργείο προέβη σε ενέργειες, προκειμένου να ανατραπεί αυτή η εξέλιξη και να εξασφαλιστεί τελικά η ένταξη της συντήρησης των λειτουργούντων έργων στις υποχρεώσεις του νέου αναδόχου. Ωστόσο, αυτό δεν κατέστη δυνατό και ως εκ τούτου όταν οριστικοποιήθηκε το περιεχόμενο του νέου έργου στις 15.03.2022 με τη δημοσίευση της διακήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας, οι υπηρεσίες συντήρησης δεν εντάχθηκαν στο οικείο συμβατικό αντικείμενο.

2.3 Με το αριθ. 344922/15.07.2022 έγγραφο της Υπηρεσίας Συντονισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ως αρμόδιας για τη διαχείριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (Υπουργείου Δικαιοσύνης) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης της προγραμματικής περιόδου 2021 – 2025, υποβλήθηκε αίτημα προς την ΚτΠ ΜΑΕ για τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης για την υλοποίηση του έργου, με τίτλο «Συντήρηση των έργων του Εθνικού Ποινικού Μητρώου και του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Διαδικασίας – ΟΣΔΔΥΠ ΠΠ». Σύμφωνα με το άρθρο 1, αντικείμενο της σύμβασης είναι η καταγραφή των αναγκών ενεργειών και του πλαισίου συνεργασίας των συμβαλλόμενων μερών, με στόχο την έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση του ως άνω έργου. Στο πλαίσιο αυτό, η ΚτΠ ΜΑΕ αναλαμβάνει την εκτέλεση των απαραίτητων ενεργειών για την υλοποίηση του έργου.

2.4 Με το αριθ. πρωτ. 10213/06.3.2023 έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο το σχέδιο της ως άνω προγραμματικής σύμβασης για έλεγχο νομιμότητας. Ο σχετικός φάκελος με τα στοιχεία της υπόθεσης συμπληρώθηκε στις 30.03.2023 και ακολούθως εκδόθηκε η αριθ. 162/2023 Πράξη του Ζ΄ Κλιμακίου, με την οποία κρίθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης.

2.5 Στις 22.11.2023 προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, για την επιλογή αναδόχου για το έργο: «Συντήρηση Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α΄Φάση)», το οποίο χρηματοδοτείται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπουργείου Δικαιοσύνης 2021-2025. Η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 2.891.782,90 ευρώ, μη περιλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 23.1.24

3. Ενόψει των ανωτέρω, το Υπουργείο ζητεί την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ΄ του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης

Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α΄Φάση, εκτιμώμενης αξίας 261.096,85€ € πλέον Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα 5 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης.

Επισημαίνεται, ότι κατόπιν προηγηθέντος αιτήματος του Υπουργείου, με παρεμφερές ιστορικό – πραγματικό πλαίσιο, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης του Εθνικού Ποινικού Μητρώου, εκτιμώμενης αξίας 210.358,02 € πλέον Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα 5 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ΄ του ν. 4412/2016, εκδόθηκε η Δ133/2023 σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

II. Νομικό πλαίσιο

4. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ΄ του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

III. Νομική Εκτίμηση

5. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 1(α) του ν. 4412/2016 και συγκεκριμένα συγκαταλέγεται μεταξύ των κεντρικών κυβερνητικών αρχών του Παραρτήματος Ι του Προσαρτήματος Α΄ του εν λόγω νόμου, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. (9) του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης (CPV: 50324100-3 «Υπηρεσίες συντήρησης συστημάτων»). Περαιτέρω, δεδομένου ότι η συνολική εκτιμώμενη αξία της σκοπούμενης σύμβασης για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών, ανερχόμενη στο ποσό των 261.096,85 €, πλέον ΦΠΑ, υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. β΄ του ν. 4412/2016, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ΄ υποπερ. γδ΄ του ίδιου νόμου.

6. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, αποφάσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

7. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος - κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων επιτρέπεται η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣΕ 1987/2021 σκ. 12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. απόφ. 1080/2022 σκ. 6).

8. Εν προκειμένω, σχετικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης ως άνω διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

8.1 Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ότι κατά το παρόν χρονικό στάδιο το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση) δεν εξυπηρετείται από ενεργή σύμβαση παροχής υπηρεσιών, με κίνδυνο κατάρρευσης του συστήματος. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας, το έργο, από τη δημοσίευση της διακήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας συντήρησής του μέσω της ΚτΠ στις 23.11.23 μέχρι την τελική συμβασιοποίησή του, δεν δύναται να παραμείνει χωρίς υπηρεσίες συντήρησης, καθώς ήδη παρατηρούνται πλείστα προβλήματα στην ομαλή λειτουργία του και ενδεχόμενη κατάρρευσή του θα είχε ιδιαιτέρως αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία της Δικαιοσύνης.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η κάλυψη της ανάγκης συντήρησης του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος παρίσταται κατεπείγουσα, καθόσον δεν υφίσταται ενεργή σύμβαση, η δε θεραπεία αυτής, στην οποία κατατείνει η υπό ανάθεση σύμβαση, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης (πρβλ. Δ133/2023 σύμφωνη γνώμη της Αρχής).

8.2 Περαιτέρω, κατά την αναθέτουσα, η καθυστέρηση προκήρυξης από την ΚτΠ ΜΑΕ της διαγωνιστικής διαδικασίας για την υλοποίηση του έργου «Ψηφιακός μετασχηματισμός δικαστηρίων» και η μη συμπερίληψη σε αυτήν, παρά τον αρχικό σχεδιασμό, του έργου «συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας», λόγω μη επιλεξιμότητας της οικείας δαπάνης, συνιστούν απρόβλεπτη περίπτωση, καθόσον βάσιμα ανέμενε ότι και η εν λόγω υπηρεσία θα εντασσόταν στο ολοκληρωμένο υπό ανάθεση έργο.

8.2.1 Ειδικότερα, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υπό εξέταση αίτημα, στην προαναφερόμενη προγραμματική σύμβαση προβλεπόταν, ως επιμέρους δράση για την υλοποίηση του έργου «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των Δικαστηρίων», η «Αναβάθμιση και Επέκταση Συστημάτων Πληροφορικής του Τομέα Δικαιοσύνης», στην οποία περιλαμβάνονταν και οι εν λόγω υπηρεσίες συντήρησης, η δε ΚτΠ ΜΑΕ οριζόταν ως η μόνη αρμόδια για τη διενέργεια του σχετικού διαγωνισμού, τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης και τον καθορισμό των όρων της οικείας διακήρυξης, μη εξαιρουμένης της συμπερίληψης της εκτέλεσης των οικείων υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο ευλόγως ανέμενε τις σχετικές αποφάσεις και λοιπές ενέργειες της ΚτΠ ΜΑΕ αναφορικά με την ανάθεσή τους. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και ενόψει της αρχικώς εκπεφρασμένης βούλησης της ΚτΠ ΜΑΕ να συμπεριληφθούν οι υπηρεσίες αυτές στο αντικείμενο της υπό δημοσίευση διακήρυξης, το Υπουργείο, όπως προεκτέθηκε, ενεργοποίησε το δικαίωμα προαίρεσης της ισχύουσας τότε σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης μέχρι και τον Μάρτιο 2022, οπότε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που είχε τεθεί στην ως άνω προγραμματική σύμβαση (η προκήρυξη του διαγωνισμού είχε τοποθετηθεί χρονικά στο τρίτο τρίμηνο του 2021 και η συμβασιοποίησή του στο πρώτο τρίμηνο του 2022) αναμενόταν να έχει ολοκληρωθεί η

διαγωνιστική διαδικασία και να λάβει χώρα η μετάπτωση στη νέα σύμβαση παροχής υπηρεσιών συντήρησης.

Ωστόσο, στα τέλη του 2021, η ΚτΠ ΜΑΕ γνωστοποίησε στο Υπουργείο ότι η εν λόγω δαπάνη συντήρησης δεν είναι επιλέξιμη (τέλη 2021). Το γεγονός αυτό στο χρονικό σημείο που έλαβε χώρα, ήτοι ενώ το αρχικό χρονοδιάγραμμα παρουσίαζε πολύμηνη απόκλιση, αιφνιδίασε το Υπουργείο και ανέτρεψε τον μέχρι τότε σχεδιασμό των ενεργειών του. Ακολούθως, το Υπουργείο εκκίνησε τις διαδικασίες για τη χρηματοδότηση της αιτούμενης σύμβασης από εθνικούς πόρους (02.2022), προκειμένου να προκηρυχθεί εκ νέου διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση της παροχής των εν λόγω υπηρεσιών ενόψει της επικείμενης λήξης της τότε ισχύουσας σύμβασης τον Μάρτιο 2022.

8.2.2 Συγκεκριμένα, μετά την προκήρυξη της αναμενόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας χωρίς τη συμπερίληψη των αιτούμενων υπηρεσιών, η αναθέτουσα εκκίνησε τις διαδικασίες για τη χρηματοδότηση της αιτούμενης σύμβασης από εθνικούς πόρους (02.2022), προκειμένου να προκηρυχθεί εκ νέου διαγωνιστική διαδικασία. Προς τούτο στις 15.07.2022 υπέβαλε αίτημα στην ΚτΠ ΜΑΕ για τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης για την υλοποίηση του σχετικού έργου. Η οικεία διαδικασία, κατόπιν διαπραγματεύσεων, ολοκληρώθηκε στις 22.02.2023, στις 07.03.2023 το σχέδιο της προγραμματικής σύμβασης υποβλήθηκε για προσυμβατικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στις 27.07.2023 εκδόθηκε η υπ' αριθ. 162/2023 θετική Πράξη του Ζ' Κλιμακίου. Ακολούθως, εκκίνησαν οι διαδικασίες για την οριστικοποίηση του σχεδίου διακήρυξης για την ανάθεση των αιτούμενων υπηρεσιών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Δικαιοσύνης στις 13.10.2023, ως προς το σχέδιο που είχε καταρτίσει η ΚτΠ ΜΑΕ, η δε προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού δημοσιεύτηκε στις 22.11.2023.

Ενόψει των ανωτέρω, το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την επέλευση της γενεσιουργού της κατεπείγουσας ανάγκης απρόβλεπτης περίστασης έως την υποβολή του εξεταζόμενου αιτήματος, κρίνεται δικαιολογημένο, δεδομένου ότι το Υπουργείο προέβη σε σειρά αλληλοδιαδόχων ενεργειών και χρονοβόρων διαδικασιών, προκειμένου να καλύψει την ανάγκη παροχής των αιτούμενων υπηρεσιών.

8.2.3 Κατά συνέπεια, η καθυστέρηση έναρξης της διαγωνιστικής διαδικασίας που προκήρυξε η ΚτΠ ΜΑΕ και η μη συμπερίληψη σε αυτή των υπηρεσιών συντήρησης, δημιούργησαν απρόβλεπτη κατάσταση, η οποία δεν ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης του Υπουργείου, το οποίο αν και είχε προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για τη διασφάλιση της εκτέλεσης των επίμαχων υπηρεσιών, δεν μπορούσε εξ αρχής να προβλέψει την εν λόγω εξέλιξη, ώστε εγκαίρως να μεταβάλει τον προγραμματισμό του και να προβεί στην επιλογή των κατάλληλων διαδικασιών για την ανάθεσή τους (βλ. ad hoc ΕΣ Τμ. Έβδομο Απόφαση 1080/2022 σκ. 11, Δ133/2023 σύμφωνη γνώμη ΕΑΔΗΣΥ).

8.3 Όσον αφορά δε στην ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, το χρονικό διάστημα των πέντε (5) μηνών παρίσταται εύλογο, προκειμένου να ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία. Περαιτέρω, σχετικά με το οικονομικό αντικείμενο της αιτούμενης σύμβασης, διαπιστώνεται ότι αυτό υπολείπεται του συμβατικού προϋπολογισμού των προγενέστερων υπ' αριθ. 12/2019 συμβάσεων, αλλά και της εκτιμώμενης αξίας της προκηρυχθείσας σύμβασης. Κατά συνέπεια, στην προκειμένη περίπτωση πληρούνται η προϋπόθεση της ανάθεσης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο τόσο από άποψη οικονομικού αντικείμενου, όσο και χρόνου (βλ. Δ133/2023 γνώμη της Αρχής).

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση του αναγκαίου μέτρου διασφαλίζεται με την αναφορά που έχει συμπεριληφθεί στο σχετικό σχέδιο απόφασης, ότι στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα περιληφθεί ρητή επιφύλαξη περί αυτοδίκαιης και αζημίως για την αναθέτουσα αρχή λύσης αυτής, εάν στο μεταξύ και δη σε προγενέστερο χρόνο ολοκληρωθεί ο ως άνω διαγωνισμός (βλ. και Δ19/2023, Δ43/2023, Δ133/2023 γνώμες της Αρχής).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής διαδικασίας (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Α' Φάση), εκτιμώμενης αξίας 261.096,85€ πλέον Φ.Π.Α., για χρονικό διάστημα 5 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 24 Ιανουαρίου 2024

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοδοκάτου